

Junarataverkostoa täydentävät erilaiset kaapelijunat ja kabiinihissit.

Alppien huvipuistossa menoa kesällä ja talvella

9.9.2026 0.00

Sukset, lumilauta ja hiihtohissi ovat monille tutuimmat Sveitsin-loman menopelit. Alppien huikeita maisemia kannattaa kuitenkin lähteä ihailemaan myös muina vuodenaikoina. Junamatka Sveitsissä on sekoitus uusia elämyksiä, jännitystä ja rentoutumista.

Sveitsiä ei turhaan toisinaan kutsuta Alppien huvipuistoksi. Henkeäsalpaavat vuoristomaisemat houkuttelevat maahan vuosittain miljoonia ihmisiä. Talvella Alpit vetävät puoleensa laskettelijoita, mutta myös kesämatkailu on suosiossa, kiitos muun muassa erinomaisten vaellus- ja patikointimahdollisuuksien. Alpit tarjoavat mainiot puitteet matkailulle, mutta harva hihkuu riemusta ajatellessaan autoilua mutkaisilla serpentiiniteillä, joilla katsetta ei uskalla irrottaa tiestä, vaikka vieressä kohoaisi kuinka kuvauksellinen vuorenhuippu. Auton vuokraaminen ei ole ainoa vaihtoehto unohtumattoman Sveitsin-kiertomatkan toteuttamiselle. Maassa on kattava rataverkosto, joka on myös tiivisti yhteydessä ympäröivien maiden rautateihin.

Sveitsin rataverkosto koostuu paikallisen VR:n, SBB-CFF-FSS:n, linjoista sekä lukuisista pienemmistä yksityisistä rautateistä. Rautatieverkostoa täydentävät kirkkaankeltaiset Postbus-linja-autot, joiden kyydissä voi tehdä matkaa kaikkein syrjäisimpiinkin pikkukyliin. Kaupunkien ja kylien lisäksi matkalaisia kyydätään myös vaikkapa vuorenhuipuille erilaisilla hammasratas- ja kaapelijunilla ja kabiinihisseillä, joita etenkin vuoristoalueet ovat pullollaan. Junaliput ovat melko hintavia, mutta Swiss Travel Systemin alennuslipuilla tai perinteisellä Interrail-kortilla matkustaminen kohtuullistaa matkabudjettia. Sveitsissä junailusta nauttiakseen ei tarvitse olla seikkailuhenkinen reppureissaaja, sillä junat ovat tasokkaita ja siistejä ja kulkevat täsmällisesti ajallaan, niin kuin kellonvalmistuksesta kuuluisassa maassa sopii olettaakin. Interrail-kortteja sekä Swiss Travel Systemin lippuja myydään myös matkustamiseen ensimmäisessä luokassa.

Junamatka Sveitsin halki kannattaa suunnitella niin, että sen varrelle osuu ainakin yksi junaverkoston klassisista maisemareiteistä. Kuuluisimpia ovat alppimaisemissa Etelä-Sveitsin Zermattista itäosan St. Moritziin kulkeva Glacier Express sekä Montreuxin järvimaisemista Sveitsin keskipisteeseen Luzerniin johtava Golden Pass Line. Myös Luzernista höyrylaivamatkana alkava ja Etelä-Sveitsin italiankieliseen Luganoon päätyvä Wilhelm Tell Express on matkailijoiden suosiossa.

Valtion rautatieyhtiön SBB-CFF-FSS:n junat ovat siistejä ja kulkevat täsmällisesti aikataulussaan.

Nopeuteen viittaavan express-sanan käyttö on näiden junayhteyksien kohdalla tosin vähintäänkin liioiteltua, mutta ehkäpä kyse on enemmän matkustajien tunnelmista - junamatka on aivan liian nopeasti ohitse.

Tällä kertaa aloitamme Sveitsin-matkamme maisemareittien aatelilla ja matkustamme maahan Alppien yli Italiasta Bernina Express -junalla. Olemme yrittäneet siirtää ajatuksen voimalla mahdolliset pilvet pois matkareittimme yltä ja taktiikkamme on tuottanut tulosta: taivas on pilvetön ja lämpömittari Tiranossa näyttää +36 Celcius-astetta. Hyvissä ajoin ennen junan lähtöä istumme jo lasikattoisessa näköalavaunussamme, ja tunnelma ennen neljän tunnin junamatkaa on kuin joulupukkia odotellessa. Tuntikausien istuminen junassa ei kenties kuulosta houkuttelevimmalta tavalta viettää lomaa, mutta mitäpä jos matkalla ylitetään Bernina Expressin tapaan 196 rautatiesiltaa, sukelletaan 55 tunneliin ja kiivetään samalla yli 2200 metriin lumen valtaamille jäätikköalueille?
Ei ihme, että junamatka Alppien yli on kirjattu Unescon maailmanperintölistalle ainutlaatuisena insinööritaidonnäytteenä.

Bernina Express -junalla voi ylittää Alpit matkalla Italiasta Sveitsiin.

Vaikka olemme selanneet kaikki esitteet ja lukeneet kaikki yksityiskohdat läpi moneen kertaan etukäteen, osoittautuu todellisuus taas tarua ihmeellisemmäksi.

Seuraavien tuntien aikana kipuamme hitaasti mutta varmasti vuorenrinnettä ylöspäin, sukellamme välillä metsään, mutkittelemme turkoosinväristen

järvien rantaviivaa ja
ylitämme villisti virtaavia vuoripuroja
päätähuimaavan korkeita siltoja pitkin.

Matkamme lakipisteessä juna pysähtyy hetkeksi ja pääsemme ulos valokuvaamaan Euroopan katolta avautuvia mykistäviä jäätikkömaisemia. Istahdamme tyytyväisinä takaisin vaunuun luullen jo nähneemme reitin kohokohdat, mutta kun alamme hitaasti laskeutua kohti St. Moritzia ja Davosia, huomaamme aliarvioineemme reitin loppuosuuden. Koska yli tuhannen metrin korkeusero alle viidenkymmenen kilometrin matkalla olisi junan veturille ja jarruille liikaa, on reittiä loivennettu pidentämällä matkaa erilaisin mutkin, käännöksin ja silmukoin. Tunneleita ja siltoja riittää yhä ja kun taas kerran sukellamme spiraalinmuotoiseen tunneliin, keksin äkkiä, mistä kutkuttava tunne vatsanpohjassa johtuu - tältä tuntuu siis matkata aidolla vuoristoradalla.

Seuraavien lomapäivien
aikana vingutamme
junakorttejamme ahkeraan ja
ajelemme ristiin rastiin
alppimaata.

Valloitamme vuoren patikoiden Davosissa, kiipeämme maailman jyrkimmän hammasratasjunan kyydissä Pilatus-vuoren huipulle, nautimme satumaisista järvimaisemista Brienzer Seen rannalla ja vuokraamme sähköpyörät huristellaksemme niillä pitkin valokuvauksellista Emmentalin laaksoa. Välillä vietämme kaupunkilomaa ja tutustumme viehättävään Luzerniin ja Sveitsin kodikkaaseen pääkaupunkiin Berniin. Silti emme ehdi viikossa nähdä kuin murto-osan tästä monipuolisesta alppivaltiosta, jossa virallisia kieliä on neljä, ja tunnelmat ja perinteet vaihtelevat kantonista eli osavaltiosta toiseen yhtä taajaan kuin monimuotoiset maisematkin. Sveitsi onkin varsinainen vastakohtien maa, jossa riittää nähtävää Alppien lumihuipuista järvimaisemiin ja etelän rantabulevardeihin. Sveitsiläiset ovat ystävällisiä ja puhuvat kotimaisten kieliensä lisäksi useimmiten myös sujuvaa englantia.

Parhaimmillaan junamatka Sveitsissä on kokonaisvaltainen elämys - yhtä aikaa sekä rentouttava, virkistävä että sopivassa määrin jännittävä. Kokemukseen riittää vapaa istuin junanvaunussa ja näkymä ulos ikkunasta. Maisemat ovat niin kauniita, ettei mielikuvituskaan pysty parempaan.

Kapeat junareitit
kiemurtelevat
metsien ja kylien läpi
kuin raitiovaunut ja
jos ojentaisi kätensä
ikkunasta, voisi helposti
koskettaa puiden oksia
tai vilkuttaa vuorenrinteellä
laiduntavalle lammaslaumalle.

Välillä junat kipuavat urheasti ylöspäin ja pääsemme ihailemaan näkymiä korkealta vuorenrinteeltä, välillä laskeudumme hitaasti jarruttaen alas laaksoon ja pysähdymme taas yhdelle Bahnhöflille, juna-asemaiselle, kuten kyltti aseman seinässä vaatimattomasti toteaa. Pääteasemalla tiedämme pääsevämme kauan odotettuun hammasratasjunaan, joka vie meidät ihailemaan samaa laaksoa ja asemaa 2000 metrin korkeudelta, mutta silti toivon, että emme olisi perillä ihan vielä. Tällä lomalla tärkeintä ei ole päämäärä, vaan itse matka.

PLUSSAT

o Monipuolinen junaverkosto sekä siistit ja täsmälliset jujat
o Upeat, vaihtelevat maisemat
o Ystävälliset ja avuliaat sveitsiläiset

MIINUKSET

o Hintataso
o Loma-aikojen suuri matkailijoiden määrä

FAKTAT SVEITSI

Pienimmillä asemilla paikallisjuna pysäytetään kättä heilauttamalla.

Sveitsissä on yli 5000 kilometrin hyvin hoidettu rautatieverkosto.

Asukasluku: n. 7,7 miljoonaa
Pinta-ala: 41 277 km²
Valtiomuoto: valtioliitto, koostuu 26 osavaltiosta eli kantonista
Kielet: viralliset kielet saksa 64 %, ranska 20 %, italia 6,5 % ja retoromaani 0,5 %
Pääkaupunki: Bern, n. 346 000 asukasta
Aikaero Suomeen: -1h
Valuutta: Sveitsin frangi (1 € = 1,21 CHF)
Rautatieyhtiöt: valtion rautatieyhtiö SBB-CFF-FSS, lisäksi kymmeniä pienempiä yksityisiä rautatieyhtiötä
Rautatieverkosto: yli 5000 km (n. 3000 km SBB-CFF-FSS:n omistuksessa) ja paljon suoria ja nopeita junayhteyksiä naapurimaihin
Alennusliput: rajaton matkustusoikeus useimpiin juniin ja alennuksia yksityisistä vuoristojunista ja laivayhtiöiltä

Teksti ja kuvat: JOHANNA SIHVONEN

Pääkaupungin Bernin rautatieasemalle saavutaan ylittämällä Aare-joki korkeaa rautatiesiltaa pitkin.

Zürichin päärautatieasema on yksi Sveitsin suurimmista.

Alati vaihtuvat maisemat tarjoavat viihdykettä pitkienkin matkojen ajaksi.

Maailman jyrkin hammasratasjuna vie turisteja 2132-metrisen Pilatus-vuoren huipulle ihailemaan maisemia.

Monipuolista rataverkostoa täydentävät keltaiset Postbus-linja-autot, joilla pääsee syrjäisimpiinkin pikkukyliin.